

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Història Medieval
Codi	
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	1er curs, segon semestre
Horari	<i>(link a la pàgina web del centre o titulació)</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Facultat o Escola (l'aula apareixerà als horaris)</i>
Llengües	Català, Castellà

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Ramon Martí Castelló
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7-130
Telèfon (*)	935813234
e-mail	Ramon.marti@uab.cat
Horari d'atenció	

2. Equip docent

Nom professor/a	Helena Kirchner Granell
Departament	Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7-177
Telèfon (*)	935811189
e-mail	helena.kirchner@uab.cat
Horari de tutories	

*(Afegiu tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius*

Nom professor/a	Antoni Udina Abelló

Departament

Universitat/Institució

Despatx

Telèfon (*)

e-mail

Horari de tutories

3.- Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

A les assignatures de primer es podria incloure informació sobre els coneixements mínims necessaris per a cursar l'assignatura, com a consells sobre quins temes repassar

cap

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura fa un recorregut generalista sobre les diverses etapes i els principals processos i esdeveniments que van tenir lloc durant l'Edat Mitjana, entre els segles V-XV a través de diversos enfocaments temàtics de la ciència històrica (social, polític, econòmic, ideològic, cultural) i mitjançant activitat de caràcter teòric i pràctic.

L'objectiu principal de l'assignatura és proporcionar als alumnes els recursos adequats per adquirir el coneixement bàsic sobre el marc històric de l'Edat Mitjana que li servirà per fonamentar l'aprenentatge de moltes de les assignatures posteriors del grau.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE3. Contextualitzar els processos històrics i avaluar críticament les fonts i els models teòrics amb especial consideración a la prehistòria i al món antic i medieval.
Resultats d'aprenentatge	CE3.1. Relacionar les claus de les etapes històriques, en particular les referents a l'Edat Mitjana CE3.2. Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models teòrics.
Competència	CE4. Dominar i identificar la Història nacional pròpia i l'estructura diacrònica general del passat
Resultats d'aprenentatge	CE4.1 Contextualitzar los processos històrics més rellevants de l'entorn en el que vivim CE4.2 Analitzar críticament les societats de l'entorn històric immediat. CE4.3 Relacionar els fenòmens actuals amb els processos històrics
Competència	CT2. (CT: competències transversals)
Resultats d'aprenentatge	CT5. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinar.
Competència	CG3. (CGU: competències generals UAB, si no estan incloses a les CT) <ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-lo de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua • Desenvolupar estratègies d'aprenentatge

- autònom.
• Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

6.- Continguts de l'assignatura

1. De l'antiguitat tardana a l'edat mitjana: conceptes i etapes. Aproximació a les eines de la història medieval.
2. La fi de l'Imperi d'Occident i les grans migracions de pobles (ss. IV-VII)
3. De l'Imperi d'Orient a l'Imperi Bizantí: entre Justinià i les croades (ss. VI-XIII).
4. L'Islam i els estats islàmics: de la Meca a Bagdad (ss. VI-XIII).
5. L'Imperi Carolingi: l'expansió territorial i l'ordenament institucional (ss. VIII-IX).
6. En torn de l'any 1000: La fi de l'Imperi Carolingi i la presència dels normands (ss. IX-XI).
7. La societat feudal i la Reforma de l'Església (ss. X-XIII)
8. Les Croades: Terra Santa, al-Andalus i el Drang nach Osten alemany (ss. XI-XIII).
9. L'estat dinàstic: Capets, Plantegenets i Staufen (ss. X-XIII).
10. Comerç, finances, gremis i universitats: les ciutats medievals (ss. XII-XV).
11. Fam, pesta i guerra. L'època del gòtic (ss. XIV-XV).
12. L'Imperi Bizantí, els estats del Magreb i el "regne" de Granada (XIII-XV).

7.- Metodologia docent i activitats formatives

(metodologia docent)

- Classes teòriques dirigides pel professor /a.
- Sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor/a.
- Lectura comprensiva de textos i interpretació de cartografies, gràfics, taules i documents arqueològics.
- Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.
- Preparació i realització de presentacions orals
- Estudi personal

TIPUS D'ACTIVITAT

ACTIVITAT

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

Dirigides

Classes teòriques Seminaris de discussió de fonts documentals i arqueològiques	45	CE4.1 Contextualitzar los processos històrics més rellevants de l'entorn en el que vivim CE4.2 Analitzar críticament les societats de l'entorn històric immediat. CE4.3 Relacionar els fenòmens actuals amb els processos històrics CE3.1. Relacionar les claus de les etapes històriques, en particular les referents a l'Edat Mitjana CE3.2. Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models teòrics. CT5. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinar
Dues sortides de camp	7	CE4.2 Analitzar críticament les societats de l'entorn històric immediat. CT5. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinar

Supervisades

Tutories	15	CE3.2. Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models teòrics.
Exercicis pautats d'aprenentatge	5	CE3.2. Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models teòrics.

Autònomes

Recerca de documentació i lectura de textos	30	CE4.1 Contextualitzar los processos històrics més rellevants de l'entorn en el que vivim
---	----	--

		<p>CE4.2 Analitzar críticament les societats de l'entorn històric immediat.</p> <p>CE4.3 Relacionar els fenòmens actuals amb els processos històrics</p> <p>CE3.1.Relacionar les claus de les etapes històriques, en particular les referents a l'Edat Mitjana</p> <p>CE3.2. Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models teòrics.</p>
Redacció de treballs i estudi	45	<p>CE4.1 Contextualitzar los processos històrics més rellevants de l'entorn en el que vivim</p> <p>CE4.2 Analitzar críticament les societats de l'entorn històric immediat.</p> <p>CE4.3 Relacionar els fenòmens actuals amb els processos històrics</p> <p>CE3.1.Relacionar les claus de les etapes històriques, en particular les referents a l'Edat Mitjana</p> <p>CE3.2. Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models teòrics.</p>

8.- Avaluació

(Indicar el tipus d'evidències d'aprenentatge que l'estudiant haurà de lliurar, el seu pes en la qualificació final, els criteris d'avaluació, la definició de "no presentat", el procediment de revisió de les proves, el tractament d'eventuals casos particulars, etc.)

60% Exàmen

30% treballs escrits

10% Treball oral, Participació, assistència i progressió

Per aprovar l'assignatura cal aprovar l'examen necessàriament

Es reavaluaran les activitats d'avaluació entregades en els terminis establerts pel professor/a de l'assignatura; en cap cas es podrà presentar un exercici per primera vegada durant el període de reavaluació.

La participació, assistència i progressió no es reavaluen.

Només es considerarà un alumne "no presentat" si ha lliurat menys del 40% de les evidències avaluables del total de l'assignatura.

La còpia de fonts escrites (internet, llibres, treballs, etc.) suposa un 0 en la qualificació de l'exercici i que l'alumne perdi la convocatòria del total de l'assignatura.

L'alumnat tindrà dret a revisar els resultats de les proves realitzades. El professorat establirà oportunament els mecanismes per fer-ho.

Es tindran en compte els casos particulars que, per poder rebre un tractament específic requerirà que l'alumne exposi i justifiqui el seu cas.

ACTIVITATS D'AVUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

ACTIVITATS D'AVUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Proves escrites	7,5	CE4.1 Contextualitzar los processos històrics més rellevants de l'entorn en el que vivim CE3.1. Relacionar les claus de les etapes històriques, en particular les referents a l'Edat Mitjana CE3.2. Interpretar i analitzar críticament la diversitat de models teòrics.

9- Bibliografia i enllaços web

MANUALS DE CONSULTA

GARCÍA DE CORTÁZAR, J. A.; SESMA, J. A.: *Historia de la Edad Media, una síntesis interpretativa*. Alianza Universidad, 1997

SALRACH, J.M., *Entre Roma i el Renaixement. Història i textos de l'Occident Medieval*, Eumo, Vic, 2002.

CONTAMINE, BOMPAIRE i altres. *La economía medieval*. Akal. Madrid, 2000.

BASCHET, J. *La civilisation féodale. De l'an mil à la colonisation de l'Amérique*. Aubier, Ed. Flammarion, París 2004. Traducció: *La civilización feudal: Europa del año mil a la colonización de América*. Fondo de Cultura Económica, USA 2010.

Traducció a: Baschet, J. *La civilización feudal. Europa del año mil a la colonización de América*. Fondo de Cultura Económica. USA 2010.

OBRES GENERALS (PER PERÍODES I TEMES)

DEVROEY, J-P. *Économie rurale et société dans l'Europe franque (VIe-Ixe siècles)*. Ed. Belin, Paris, 2003

FACI, J. *Introducción al mundo Bizantino*. Ed. Síntesis, 1996.

BRESH, H.; GUICHARD, P.; MANTRAN R.: *Europa y el Islam en la Edad Media*. Ed. Crítica, Barcelona, 2001

WICKHAM, C: *Una historia nueva de la alta Edad Media*. Crítica, Barcelona, 2009

TOUBERT, P: *Europa en su primer crecimiento. De Carlomagano al año mil*. Publicacions de la Universitat de València, 2006

BARTLETT, R.: *La formación de Europa. Conquista, civilización y cambio cultural, 950-1350*. Publicacions Universitat de València, 2003.

T. BISSON: *La crisis del siglo XII*. Ed. Crítica, 2010

G. BOIS: *La gran depresión medieval: siglos XIV-XV: el precedente de una crisis sistémica*. Publicacions de la Universitat de València, 2001

Revista *Debats* 5 (1985): El debate Brenner, AAVV.

ROMANO, R. - TENENTI, A., *Los fundamentos del mundo moderno*, Siglo XXI, Madrid, 1989 (1ª ed. 1971)

P. CONTAMINE: *La guerra en la Edad Media*. Ed. Labor, 1984

BIBLIOGRAFIA INSTRUMENTAL

KINDER-HILGEMANN. *Atlas Histórico Mundial*, ed. Istmo, 2 vols.

BONNASSIE, P. *Vocabulario básico de la historia medieval*, ed. Crítica

LOYN, H. R. *Diccionario Akal de Historia Medieval*. Akal, Madrid, 1998

MACKEY-DITCHBURN (eds). *Atlas de Europa Medieval*, ed. Cátedra.

SALRACH, J.M., *Entre Roma i el Renaixement. Història i textos de l'Occident Medieval*, Eumo, Vic, 2002.

F. MAÍLLO: *Vocabulario básico de la historia del Islam*. Ed. Akal, 1987

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

Grup 1: Es donaran instruccions sobre les característiques del treball sobre les seus episcopals de Terrassa i Barcelona.

Grup 2: Es donaran instruccions sobre la realització de dos treballs de síntesi d'articles científics.

Grup 3 (tarda) Es donaran instruccions sobre els treballs a realitzar.

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
MARÇ	Visita a les esglésies de St. Pere de Terrassa (grup 1)	Terrassa	Publicacions referents al lloc de la visita	Treball escrit
MAIG	Visita al museu d'Història de la ciutat i catedral de Barcelona (grup 1)	Barcelona	Publicacions referents al lloc de la visita	Treball escrit

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
10-04-2012	Treball sobre les esglésies de Terrassa (grup 1)	Campus virtual		Treball escrit

30-05-2012	Treball sobre Barcelona (grup 1)	Campus virtual		Treball escrit
15 -06-2012	Examen (Grup 1)	UAB		escrit
13-04-2012	Lliurament del primer treball de síntesi de lectures (grup 2)	UAB		Treball escrit
31-05-2012	Lliurament del segon treball de síntesi de lectures (grup 2)	UAB		Treball escrit
11/04/12	Lliurament del primer treball (grup tarda)	UAB		Treball escrit
30/05/12	Lliurament del segon treball (grup tarda)	UAB		Treball escrit